

Norges Vassdrags- Og Energidirektorat (nve)
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Deres ref.: 202601321

Vår ref. (saksnr.):
24/5019 - 6

Saksbehandler:
Bjørnar Hviding Roalkvam,

Dato: 14.09.2026

Høringsuttalelse til revidert forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften)

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten viser til høringsnotat datert 15.06.2026 med forslag til endringer i damsikkerhetsforskriften. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har bedt Vann- og avløpsetaten om å gi høringsuttalelse fra Oslo kommune på delegert myndighet, jf. bystyrets vedtak av 30. mai 2001, sak 218, byrådets vedtak av 3. juli 2001, sak 1360, og byråden for miljø og samferdsels vedtak av 1. august 2001.

Oslo kommune takker for muligheten for å komme med innspill til forskriften, og for den grundige prosessen NVE har gjennomført med utarbeidelse av forskriften, der bransjen og fagmiljøene har blitt involvert. Oslo kommune er en stor dameier med flere bynære dammer som brukes til vannforsyning, reservevannforsyning og rekreasjon. Oslo kommune tar damsikkerhet på alvor og høringsvaret bygger på anvendelse av dagens regelverk og faglige vurderinger.

Oslo kommunes tematiske merknader

Oslo kommune tar her for seg kapitlene vi har merknader til i damsikkerhetsforskriften.

Kapittel 4. Klassifisering

Berørte boenheter ved et evt. dambrudd bør ikke automatisk anses å innebære fare for tap av liv. Oslo kommune er derfor positive til at fare for liv og helse får en mer sentral plass ved klassifisering av dammer.

Oslo kommune er positive til intensjonen om bedre differensiering i krav som stilles til høye og lave dammer og støtter intensjonen til NVE. Oslo kommune støtter også vurderingen om at dammer med lavt statisk vanntrykk i mange tilfeller kan oppnå tilstrekkelig høy sikkerhet ved dimensjonering etter kravene for de laveste klassene. Vi mener likevel at klassifiseringen fortsatt bør baseres på bruddkonsekvenser og fare for liv og helse, uten å blande inn statisk vanntrykk

som et nytt klassifiseringskriterium. Statisk vanntrykk kan gjerne inngå som ett moment i en helhetsvurdering, men er ikke i seg selv en tilstrekkelig indikator på konsekvensene av et dambrudd. Dersom små overløpsdammer havner i høye klasser, bør dambruddsbølgeberegninger være tilstrekkelig til å dokumentere at de faktiske bruddkonsekvensene tilsier en lavere klasse. Dette gjelder særlig nå som det er foreslått å endre forskriften slik det kun er brudd ved Qm som skal legges til grunn for klassifiseringen.

Oslo kommune mener det er uheldig å innføre statisk vanntrykk som et avgjørende kriterium for konsekvensklasse. Konsekvensklasse er et godt innarbeidet begrep i bransjen og oppfattes i dag som et uttrykk for de faktiske konsekvensene ved et dambrudd, uavhengig av dammens størrelse eller høyde. Dersom dammer med betydelige bruddkonsekvenser klassifiseres lavere kun på grunn av lavt statisk vanntrykk, kan det skape et misvisende bilde av risikoen og bidra til at slike dammer gis lavere prioritet hos både dameiere og myndigheter. En eventuell innføring av et nytt høydekriterium vil også medføre at et betydelig antall dammer må klassifiseres på nytt. Dette vil ikke være fornuftig ressursbruk, verken for NVE eller dameierne. Oslo kommune er eier av en rekke bynære dammer med lavt statisk vanntrykk men med høye konsekvenser ved et eventuelt dambrudd. Som et eksempel kan Oslo kommune trekke fram dam Maridalsvann som vil ha store konsekvenser for Oslo ved et eventuelt dambrudd men har ett statisk vanntrykk på mindre enn 4 m. Å plassere dam Maridalsvann i konsekvensklasse 2 vil være svært misvisende i forhold til de faktiske konsekvensene.

Oslo kommune mener derfor at det er mer hensiktsmessig å differensiere kravene knyttet til statisk vanntrykk gjennom de tekniske bestemmelsene i kapittel 5, fremfor å la dette påvirke selve konsekvensklassifiseringen. På denne måten kan hensikten med forslaget om høydekriterier ivaretas samtidig som konsekvensklassen fortsatt gjenspeiler de faktiske konsekvensene ved et dambrudd.

NVE bør konkretisere hvordan initialvannføring, vannstand, vannhastighet, ankomsttid og oppholdstid skal inngå i vurderingen av fare for liv og helse i ny veileder om klassifisering. Dambruddsbølgeberegninger bør fortsatt ha en tydelig rolle når slike beregninger er det beste beslutningsgrunnlaget.

Oslo kommune foreslår derfor at dagens klassifiseringskriterier videreføres, slik at konsekvensklassen fortsatt baseres på de faktiske bruddkonsekvensene fremfor størrelsen på dammen. Dersom NVE ønsker å differensiere enkelte krav for dammer med lavt statisk vanntrykk, bør dette håndteres gjennom kravene i kapittel 5.

Oslo kommune foreslår også å fjerne bestemmelsen om at alle flomløp automatisk klassifiseres ut fra bruddkonsekvensene til dammen de betjener.

Dersom statisk vanntrykk skal være bestemmende for en dams konsekvensklasse bør det fremgå tydeligere enn hva det gjør i høringsnotatet at dette er et absolutt krav til konsekvensklasse.

Oslo kommune syns ikke at det kommer tydelige fram høringsnotatet at dammer med statisk vanntrykk på 4 m eller mindre kan maksimalt havne i konsekvensklasse 2.

Kapittel 5. Tekniske krav og planer

Oslo kommune støtter forslaget om å fjerne kravet om at NVE skal godkjenne tekniske planer for anlegg i klasse 1 mht. prioritering av tids- og ressursbruk hos NVE.

Oslo kommune støtter derimot ikke de nye bestemmelsene om at den ansvarlige skal gjennomføre en risikovurdering som del av innholdet i tekniske planer (§ 5-2), at den ansvarlige skal kontrollere flomberegninger (§ 5-7), at den ansvarlige skal dokumentere flomløpets totale kapasitet (§ 5-8), eller at den ansvarlige skal påvise at fyllingsdammer har tilstrekkelig sikkerhet mot utglidning og erosjon (§5-10). § 2-6 er tydelig på at det er fagansvarlig og ikke anleggseier som har ansvaret for at tekniske planer, flomberegninger og revurderinger utføres og dokumenteres i henhold til forskriftskravene.

Kapittel 7. Drift

Oslo kommune støtter ikke forslaget i høringsnotatet om at NVE ikke lenger skal godkjenne revurderinger. Revurderingene gir NVE oversikt over hvilke avvik alle anlegg har fra forskriften og er det som kan gi NVE en oversikt over hvilke anlegg dameier bør prioritere å rehabilitere. Oslo kommune opplever at de har god erfaring og dialog med NVE og hvilke anlegg de bør prioritere som i stor grad baserer seg på at NVE har behandlet revurderingene.

Revurderingene er det viktigste verktøyet vi har for å vurdere og dokumentere sikkerhetsnivået ved vassdrasanleggene våre, og følgelig også sannsynligheten for brudd, svikt eller feilfunksjon. Det er derfor helt avgjørende at NVE fastholder godkjenningsordningen for revurderingsrapporter dersom de skal ha noe grunnlag for å ha en risikobasert tilnærming til damsikkerhetsarbeidet.

Oslo kommune er også bekymret for at bortfall av godkjenningsordningen kan svekke insentivene til å benytte nye metoder og faglig begrunnede alternative løsninger. Dagens myndighetskontroll fungerer som en sikkerhetsventil når fagansvarlig benytter løsninger som avviker fra etablert praksis eller en konservativ fortolkning av forskriften. Uten mulighet for tidlig myndighetsavklaring kan det bli rasjonelt for fagansvarlige å velge mer konservative løsninger for å redusere risikoen for senere innsigelser fra NVE. Dette kan hemme fagutviklingen og føre til mer omfattende tiltak enn nødvendig, uten tilsvarende gevinst for damsikkerheten. Dette vil også kunne medføre et større omfang av uenigheter og konflikter mellom anleggseier og konsulent.

NVE har gjennom godkjenningsordningen i praksis fungert som en uavhengig faglig kvalitetssikring, eller "dommer", i saker hvor dameier og fagansvarlig har hatt ulike vurderinger. Damsikkerhetsforskriften er tydelig på hvilke roller som har ansvar for hva, men det har likevel vært tradisjon for at dameier har en formening om de er enige eller ikke i de fagansvarlige sine vurderinger. Det vil imidlertid bli vanskelig for dameier å gå imot anbefalingene fra de

fagansvarlige dersom godkjenningsordningen forsvinner, særlig i tilfeller der dameier mener at fagansvarlig har vært for lite konservativ, gjort feil eller oversett noe.

Kapittel 8. Fellesbestemmelser

Oslo kommune mener at ordlyden i det foreslåtte nye kravet om referansesystemer er for generell. Det vil være mer hensiktsmessig om kravet spisse/snevres inn ved å knyttes til dokumentasjon og aktiviteter etter damsikkerhetsforskriften. Slik det nye kravet om referansesystemer er formulert på i høringsdokumentet, må alle anleggseiere inn og revidere alle historiske rapporter, dokumenter, databaser og systemer. Dette vil beslaglegge betydelig med tid og ressurser, særlig for de største anleggseierne, uten at det vil medføre økt damsikkerhet.

Med vennlig hilsen

Frode Hult
Seksjonsleder/leder etter
damsikkerhetsforskriften

Aina Katharina Anthi
funksjonsleder

Kopi til:

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	Rådhuset	0037	OSLO
--	----------	------	------

Mottakere:

Norges Vassdrags- Og Energidirektorat (nve)	Postboks 5091 Majorstua	0301	Oslo
--	-------------------------	------	------